

ILKKA

Seinäjoki

Kesk.

51.548 IT

31.01.1983 k

Sita

SANOMALEHTIEN
ILMOITUSTOIMISTO OY

Pariisin 12. biennaali kertoo:

Pinnallisuus leimaa lännen nuorta taidetta

Kuvataiteen saralla näyttää Pariisin ja Tampereen yhteistyöstä muodostuvan pysyvä instituutio. Siitä on vain reipas vuosi, kun 11. Pariisin nuorten biennaali oli esillä Sara Hildenin taidemuseossa Tampereella, ja parastaikaa helmikuun loppuun saakka samassa paikassa on 12. Pariisin biennaali. Tampereelaiset ja suomalaiset voivat varautua nuoren kansainvälisen taiteen — kaikki osanottajat ovat alle 35 ikävuoden — toistuvaan esiinmarssiin kahden vuoden välein.

Tämänkertainen näyttely on selvästi ryhdikkäämpi kuin edellinen, jota rasitti melkoinen kaoottisuus, mikä tietysti sinansa pitääkin suoda purkaukselliselle, intomieliselle ja radikaaliksi itsensä koskevalle nuorelle taiteelle. Entistä selkeämpään jäsentelyyn ja "laadunvalvontaan" on päästy siten, että suomalaiset järjestäjät ovat nyt voineet valikoida teoksia Suomea varten alkuperäisestä biennaalikokoelmasta, joka oli laajempi kuin kiertämään lähtenyt katselmus. Siten suomalaiset ovat voineet ottaa huomioon niitä tarpeita ja toivomuksia, joita taalla kohdistuu modernin taiteen esittelyyn.

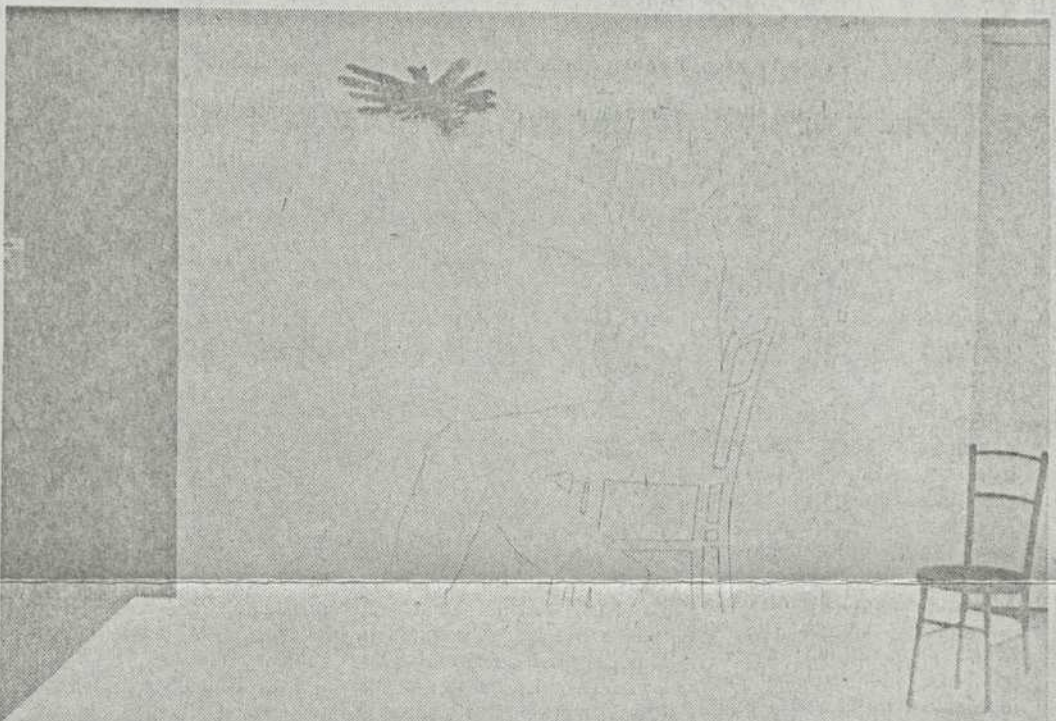
Vaikka tämänkertainen näyttely onkin korkeatasoisempi kuin edeltäjänsä, on pidettävä mielessä, ettei se nyt-kään edusta sitä huipputaidetta, jota maailmalla parhaillaan tehdään. Se ei edusta edes kovin selvästi tulevaisuuteen katsovaa kokeellisuutta, sillä nuoriso näyttää kaikkialla länsimaissa olevan taiteellisesti

melkoisen regressiivistä, ajattelultaan ja mielikuvitukseltaan yllättävän vähän uutta luovaa. Ulkoinen kikkailu ei muuta miksiäkään joko heikkoa tai olematonta aatepohjaa.

Poroporvareita Pariisin biennaalin teokset tietysti hämmentävät ja hämmästyttävät, koska ne eivät useimmiten halua toimia sovinnaisen taiteentekemisen ehdoilla. Mutta kovin kriittistä tarkastelua teokset eivät kestä, sillä näennäisyys ja pinnallisuus ovat liian leimallisia piirteitä. Sitä paitsi monia teoksia rasittaa nuoren taiteen ikuinen riippa: ammattitaidon alkeellisuus. Tietysti tämän voi yrittää kätkeä shokeeraukseen, mutta syvällisempää tarkastelua se ei kestä.

Valitettavaa Pariisin biennaalin välittämässä taiteenkuvassa on se, että nuoret suomalaistaiteilijat opiskelevat sitä kuin katekismusta rippikoulussa — ilman kriittistä mieltä. Meillä on jo nyt kymmenittäin "pariisinbiennalisteja", jotka ovat omaksuneet ulkoisia muotoja mutta eivät ole osanneet sisäistää niiden merkitystä. Epäkriittisyys on sikäli hämmästyttävää, että näyttelyn teokset ilmentävät juuri sitä samaa nuorta taidetta, jota meilläkin tehdään — meidän nuoriltamme vain tunnuttu puuttuvan itseluottamus omiin näkemyksiin. Mutta onhan seurailu kautta historian ollut yleisempää ja helpompaa kuin varsinainen luovuus.

Pessimismistä huolimatta Pariisin biennaalin teosvalikoima tarjoaa toki useita ilon-

Islantilaisen Magnus Gudlaugssonin tilateos Mies ja lintu, aineksina tuoli ja hillipiirros.

Pekka Paavola

aiheitakin. Ja mukavinta on, että niitä löytyy jopa Suomen osastosta. Maamme edustajat Pariisissa olivat Martti Aihha, Marja Kanervo, Olli Lyytikäinen, Leena Luostarinen ja Marika Mäkelä. He ovat luonnollisesti mukana myös Tampereella. Erityisesti Aihan bambuveistokset — vaikka niistä ei ilmeisesti pitkän linjan taidetta muodostukaan — sekä Kanervon rohkeat tilateokset nostattavat luottamusta nuoren kotimaisen taiteen uudistuskyykyyn.

Islantilainen modernismi on herättänyt kiinnostusta monissa kansainvälisissä näyttelyissä, mutta meillä siihen ei ole kunnolla päästy tutustumaan ennen kuin nyt. Islantilaiset näyttävät todella ominatakeisilta, ja myös norjalais-taide on selvästi irtautumassa siitä väljähtyneestä rämeestä, jossa se on viime vuosikymmenet rimpuillut.

Pariisin biennaali on käytännössä vain läntisen taiteen katselmus, sillä sosialistista nykytaidetta Tampereella edustaa yksi ainoa itäsaksalai-

nen maalaus. Tämä tarjoaa kovin kalpean kuvan DDR:n tilanteesta, joka tosiasiallisesti on tänään rajumpaa elintasokritiikkiä kuin markkinatalousmaiden taide.

Valokuvalla ja videolla on edelleen melko keskeinen sijaintäyttelyssä. Ne eivät välttämättä tee katselmuksesta suuren yleisön suosikkia, sillä katsojat ovat tottuneet konservatiivisempaan mielikuvaan taiteesta. Mutta yksi näyttelyn päätehtävistä on tietysti koettaa murtaa tuota vanhoillista mielikuvaa.

PEKKA PAAVOLA